Siikalatvan peruskoulun alakouluverkko lukuvuosina 2027–2033

Sivistyslautakunta 19.11.2026
513/12.00.00.00/2026

Asian tiivistelmä

Sivistyslautakunta päättää, minkä alakouluverkkoratkaisun se esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle. Valtuuston aiemmat päätökset yläkoulun sijoittamisesta Pulkkilaan ja JEDUn rakennusten ostosta ovat valmistelun lähtökohta.

Esittelijän päätösehdotus on vaihtoehto 2, jonka toimenpiteet ovat:

- Piippolan vuosiluokat 5–6 siirtyvät Rantakankaan kouluun Pulkkilaan elokuussa 2027.
- Kestilän esiopetus siirtyy koulun tiloihin elokuussa 2027.
- Aleksanterin koulun toiminta siirtyy Gananderin koulun tiloihin, kun yläkoulu siirtynyt Pulkkilaan.

Alakoulu säilyy kaikissa neljässä pitäjässä. Ratkaisu vähentää alaluokkien opetusryhmiä lukuvuosina 2027–2033 yhteensä 10:llä (91:stä 81:een). Säästöä ei synny oppilaiden siirrosta sellaisenaan, vaan se edellyttää tilakustannusten ja henkilöstörakenteen sopeuttamista uuteen verkkoon.

Tausta

Päätösvalta

Sivistyslautakunnan tehtävänä on opetuspalvelujen järjestäminen, talouden ohjaus ja riskien hallinta. Lautakunta ratkaisee perusopetuslaissa ja -asetuksessa säädetyt asiat (hallintosääntö 26 §). Sivistyslautakunnan päätös on esitys kunnanhallitukselle, joka valmistelee asian kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Aiemmat päätökset

Kunnanvaltuusto päätti 31.3.2025 (§ 21) ostaa rakennukset Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDUlta, mikä edellyttää alakoulutoiminnan sijoittumista Piippolaan. Valtuusto päätti 14.4.2025 (§ 31) sijoittaa yläkoulun Pulkkilaan. Päätöksistä valitettiin hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi valitukset 18.8.2026. Kunnanhallitus on linjannut päätösten toimeenpanosta 9.9.2026 (§ 249) ja 13.10.2026 (§ 304). Päätökset ovat lainvoimaisia, joten valmistelun loppu-vaiheessa ei enää tarkasteltu niiden kanssa ristiriitaisia ratkaisumalleja, jotka olisivat edellyttäneet valtuuston uutta päätöstä.

Valmistelu

Siikalatvan kunnan perusopetuksen palveluverkon valmistelu alkoi vuonna 2021, kun oppilasennusteet osoittivat tarpeen tarkastella perusopetuksen järjestämistä koko kunnan alueella. Valtuusto päätti kunnan yläkoulun sijoittumisesta Pulkkilaan 14.4.2025 (§ 31).

Alakouluverkon asiaa esiteltiin kunnanvaltuustolle iltakoulussa 10.6.2026, jonka jälkeen sivistyslautakunnan työryhmä käsitteli perusopetuksen kouluverkkoa kokouksissaan 2.9., 10.9. ja 14.9.2026. Sivistysjohtaja esitteli tulokset ja henkilöstön kannanotot valtuuston iltakoulussa 22.9.2026. Valtuuston iltakouluissa ei tehdä päätöksiä.

Taustamuistion taulukossa 16 on kuvattu viisitoista valmistelun aikana tarkasteltua vaihtoehtoa. Sivistyslautakunnan työryhmä valitsi jatkovalmisteluun vaihtoehdon, jossa Pentti Haanpään koulun (Piippola) ja Rantakankaan koulun (Pulkkila) oppilaat opiskelevat yhdessä vuosiluokilla 5–6. Kestilässä esiopetus siirtyy koulun tiloihin. Pentti Haanpään koulun oppilaat siirtyvät JEDUn tiloihin luokkatilojen valmistuttua. Esiopetuksen järjestämisvaihtoehdot etenevät erillisenä valmisteluna.

Väestö- ja oppilasennuste

Valmistelun lähtökohtana on, miten opetuksen laatu, kunnan talous ja kyläalueiden elinvoima sovitetaan yhteen. Kuntamaiseman väestöennusteen mukaan perusopetusikäisten (7–15-vuotiaiden) määrä pienenee 431:stä 331:een vuosina 2026–2045. Lasku on nopeinta vuoteen 2035 asti, jolloin ikäryhmässä on 341 lasta. Sen jälkeen määrä tasaantuu noin 330:een.

Alakoulujen yhteenlaskettu oppilasmäärä esiopetus mukaan lukien pienenee 283 oppilaasta (lukuvuosi 2027–2028) 239 oppilaaseen (lukuvuosi 2032–2033). Rantsilassa oppilasmäärä vähenee 104:stä 74:ään, mikä selittää noin kaksi kolmasosaa koko vähennyksestä. Pulkkilassa, Piippolassa ja Kestilässä oppilasmäärä vaihtelee vuosittain ilman selvää laskusuuntaa. Oppilasennusteet perustuvat jo syntyneisiin lapsiin eivätkä ne sisällä muuttoliikettä.

Rakennuskanta ja kustannukset

Koulurakennusten kuntoa on arvioitu viisiportaisilla asteikoilla, joissa luokka 5 tarkoittaa uutta ja luokka 1 heikkoa rakennusosaa. Kestilän koulun, Pentti Haanpään koulun ja Rantakankaan koulun yleiskunto on luokkaa 5. Rantsilan koulurakennusten kuntoarviot ovat muita heikommat. Aleksanterin koulun katon kuntoluokka on 2, mikä tarkoittaa peruskorjaustarvetta 1–5 vuoden kuluessa. Piippolan JEDUn rakennus on rajattu kuntoarvion ulkopuolelle, koska sen laajempi käyttöönotto edellyttää erillistä investointisuunnittelua.

Koulurakennusten investointitarve on 2 362 500 euroa lukuun ottamatta JEDUn rakennusta. Investointitarpeesta 95 % kohdentuu Rantsilan kouluihin:

- Aleksanterin koulun investointitarve 1 218 000 euroa, josta vuodelle 2027 kohdentuu 385 000 euroa ja 833 000 euroa vuosille 2031–2035. Vesikatto ja paloilmoitinjärjestelmä ovat kiireellisiä tarpeita.
- Gananderin koulun investointitarve 1 017 000 euroa, josta 260 000 euroa kohdistuu vuodelle 2027, 110 000 euroa vuodelle 2028 ja 647 000 euroa vuosille 2031–2035.

Vaihtoehdot

Sivistyslautakunta päättää, kumpaa vaihtoehtoa se esittää kunnanhallitukselle. Taulukon vertailu perustuu liitteen 1 taustamuistioon.

Näkökulma	Vaihtoehto 1: nollatilanne	Vaihtoehto 2: taustamuistion ratkaisu ja esittelijän ehdotus
Sisältö	Nykyinen alakouluverkko sekä aiemmin suunnitellut opetusryhmät säilyvät muuttumattomina. Valtuuston päätökset ohjaavat toimintaa.	Piippolan vuosiluokat 5–6 siirtyvät Rantakankaan kouluun Pulkkilaan elokuussa 2027. Aleksanterin koulun toiminta siirtyy Gananderin koulun tiloihin, kun yläkoulu siirtyy Pulkkilaan. Kestilän esiopetus siirtyy saman rakennuksen koulun tiloihin. Muut alakoulut jatkavat nykyisissä tiloissa.
Opetusryhmien lukumäärä lukuvuosina 2027–2033	91 opetusryhmää kuuden lukuvuoden aikana.	81 opetusryhmää. Suurin ero on lukuvuonna 2028–2029 (4 opetusryhmää vähemmän). Lukuvuonna 2030–2031 ryhmiä on yksi enemmän kuin nykytilassa.
Henkilötyövuodet	Nykytila toimii vertailutasona	10 henkilötyövuotta vähemmän kuin nykytilassa. Toteuma voi poiketa laskelmasta oppimisen tuen järjestämisen sekä työnjaon muutosten vuoksi. Määräaikaisuudet vähenevät.
Rakennukset ja investoinnit	Rantsilan koulujen investointitarve 2027–2036 yhteensä 2 235 000 €. JEDUn rakennusten muutostöiden kustannusarvio 1,9 M €. Arvio päivitetään, ks. vaihtoehto 2.	JEDUn rakennusten muutostöiden kustannusarvio 1,9 M €. Arvio päivitetään teknisen palvelualueen toimesta ennen investointipäätöstä.
Koulukuljetukset	Neljän alakoulun kuljetuskustannus vuositasolla arviolta 483 000 €.	Piippolan ja Pulkkilan välinen kuljetus suunnitellaan erikseen koulukuljetusten kilpailutusten yhteydessä kevällä 2027. Karkea kustannusarvio Matkahuollon valtakunnallisten sarjalippujen mukaan 21 534 € vuodessa. Kustannusneutraali vaihtoehto, jos oppilaat mahtuvat nykyisiin autoihin.
Lapset ja oppiminen	Muistiossa ei arvioida erikseen nollatilanteen vaikutuksia. Arvioinnin perustana ovat koulukohtaiset kyselyt ja kouluterveyskyselyt.	Siirtyvillä oppilailla on enemmän ikätoverisuhteita sekä suurempi opettajayhteisö. Riskejä ovat koulun vaihtaminen, ystävyyssuhteiden katkeaminen ja pidempi koulumatka. Riskejä lievennetään

		tutustumispäivillä, ryhmäyttämisillä ja siirtopalavereilla.

Esiteltävä ratkaisu

Esittelijän ehdotus on yllä olevan taulukon vaihtoehto 2, jossa alakoulupalvelut säilyvät kaikissa pitäjissä. Ratkaisu kohdistuu pitäjiin seuraavasti:

- **Kestilä**: esiopetus siirtyy elokuussa 2027 rakennuksessa koulun puolelle.
- **Piippola**: Pentti Haanpään koulun vuosiluokat 1–4 siirtyvät JEDUlta ostettuun rakennukseen, kun luokkatilat valmistuvat. Piippolan 5.–6.-luokkalaiset siirtyvät Rantakankaan kouluun Pulkkilaan elokuussa 2027.
- **Pulkkila**: Rantakankaan koulu on mitoitettu 120 oppilaalle. Koulun oppilasmäärä kasvaa Piippolan vuosiluokilla 5 ja 6., jolloin näiden vuosiluokkien opetus järjestetään luokkatasoittain elokuusta 2027 alkaen.
- **Rantsila**: Aleksanterin koulun toiminta siirtyy Gananderin koulun nykyisiin tiloihin sen jälkeen, kun yläkoulu on siirtynyt uusiin tiloihin Pulkkilassa.
- **Esiopetus**: esiopetuksen ja mahdollisen joustavan alkuopetuksen toimintamalli ratkaistaan erikseen alakouluverkon toimeenpanon yhteydessä.

Vaikutusten arviointi

Lapset ja oppiminen
Muutos koskee Piippolasta siirtyviä 5.–6.-luokkalaisia, Piippolaan jääviä 1.–4.-luokkalaisia sekä Rantakankaan ja Aleksanterin koulun oppilaita. Siirtyvien oppilaiden koulupolku jatkuu Pulkkilassa tulevaisuudessa myös yläkouluun. Piippolaan jääville nuorimmille oppilaille lähikoulu ja koulumatka säilyvät. Koulun pieni oppilasmäärä voi kaventaa mahdollisuuksia kaverisuhteisiin.

Kestilän koulun oppilaat jakavat koulun tilat esiopetuksen oppilaiden kanssa. Vaikutuksia arvioidaan tarkemmin taustamuistion osassa 7.1.

Opetus ja henkilöstö

Alaluokkien opetusryhmiä on lukuvuosina 2027–2033 yhteensä 81, kun nykytilassa niitä on 91. Pienemmissä yksiköissä ei ole rinnakkaisluokkia, joten opettajien vertaistukea vahvistetaan alaluokkien opettajien yhteisellä tiimityöllä. Muistion mukaan (osa 7.4) opetusryhmien väheneminen pienentää ensisijaisesti määräaikaisten palvelussuhteiden tarvetta. Aleksanterin koulun ja Piippolan vuosiluokkien 5–6 siirto muuttaa henkilöstön työskentelypaikkaa kunnan sisällä.

Talous

Vaihtoehto 2 vähentää alaluokkien opetusryhmiä 91:stä 81:een lukuvuosina 2027–2033. Luokanopettajien tarve on kuuden lukuvuoden aikana yhteensä noin 10 henkilötyövuotta pienempi kuin nykytilassa. Oppilasmäärän väheneminen nostaa oppilaskohtaisia kustannuksia erityisesti pienissä yksiköissä, koska suuri osa kustannuksista on kiinteitä. Muistion (osa 7.6) mukaan säästöjä ei synny oppilaiden siirrosta sellaisenaan, vaan vasta kun

tilakustannuksia, henkilöstörakennetta ja palvelujen järjestämistä sopeutetaan uuteen verkkoon. Kuljetuskustannusten nousu ja vastaanottavien tilojen muutostyöt voivat pienentää säästöjä.

Päätöksenteon kannalta keskeiset luvut ovat:

- JEDUn rakennusten muutostyöt 1,9 M €. Arviossa investointi on sijoitettu vuodelle 2027, ajankohta tarkentuu.
- Neljän alakoulun koulukuljetusten kustannus on nykytilassa noin 483 000 € vuodessa (vuoden 2026 osavuosikatsauksen tammi–kesäkuun toteuma vuositasolle laskettuna).
    - Pentti Haanpään koulun 5. ja 6. luokkalaisten koulukuljetusten karkea kustannusarvio Matkahuollon valtakunnallisilla sarjalipuilla on enintään 21 534 € vuodessa.
    - Kuljetusyrittäjän arvion mukaan Pentti Haanpään koulun 5.-6.-luokkalaisten siirto Pulkkilaan ei välttämättä lisää kustannuksia, jos oppilaat mahtuvat nykyisen reitin kahteen autoon. Reitin nykyinen taksa on 6 540,99 € kuukaudessa. Koulukuljetusten kilpailutuksessa hintojen oletetaan nousevan yleisen kustannuskehityksen vuoksi. Nousu koskee kuljetuksia siitä riippumatta, siirretäänkö oppilaat Rantakankaan kouluun Pulkkilaan.
- Rantsilan koulujen investointitarve vuosina 2027–2036 on 2 235 000 €, josta Aleksanterin koulun osuus on 1 218 000 € ja Gananderin koulun osuus 1 017 000 €. Aleksanterin koulun vesikatto ja paloilmoitinjärjestelmä ovat kiireellisiä. Niihin kohdistuu 385 000 € vuodelle 2027 ja 883 000 € vuosina 2031–2035. Viimeksi mainittu investointitarve ei toteudu, jos koulun toiminta siirtyy Gananderille ja rakennuksesta luovutaan. Siirto Gananderille edellyttää muutostöitä ja voi aiheuttaa kirjanpidollisen alaskirjauksen Aleksanterin koulun osalta. Laskelmat ovat taustamuistiossa.

Jos väestö- ja oppilaskehitys poikkeaa olennaisesti ennusteesta tai palveluverkon ylläpidon edellytykset muuttuvat merkittävästi, kouluverkkoa arvioidaan uudelleen. Oppilasennusteiden toteutumista seurataan vuosittain osana kunnan strategista suunnittelua.

Vaikuttamismahdollisuudet ja kuulemiset

Kuulemiset on toteutettu useassa erässä. Perusopetuksen huoltajille tehtiin keväällä 2026 kysely, johon saatiin 179 vastausta. Henkilöstöä kuultiin virallisesti elo–syyskuussa 2026. Valtuutetut ovat käsitelleet kouluverkkoasiaa iltakouluissa 10.6.2026, 22.9.2026 ja 5.11.2026. Oppilaiden sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen huoltajien kuulemiset toteutettiin viikolla 44/2026 osana vaikutusten ennakkoarviointia ja lapsivaikutusten arviointia.

Kuntalaiskyselyt toteutetaan sähköisinä ja paperisina ajalla 4.11. –15.11.2026. Kuntalaisten kuulemistilaisuus pidetään 18.11.2026. Kouluverkkoaineistoa on julkaistu kunnan verkkosivuilla osoitteessa https://siikalatva.fi/kouluverkko/ valmistelun edetessä. Kuulemisten tulokset lisätään taustamuistion lopulliseen versioon ennen kuin kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto käsittelevät asian.

Sivistyslautakunta valtuuttaa sivistysjohtajan tarkentamaan ja terävöittämään käytyjen keskusteluiden mukaan taustamuistiota ja asian esittelyä kunnanhallitukseen.

Esittelijä Sivistysjohtaja Susanne Nyman

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että perusopetuksen alakouluverkko järjestetään vaihtoehdon 2 mukaisesti:

1. Pentti Haanpään koulun vuosiluokat 5–6 siirtyvät Rantakankaan kouluun Pulkkilaan 1.8.2027 alkaen.

2. Pentti Haanpään koulun vuosiluokat 1–4 siirtyvät JEDUlta ostettuun rakennukseen luokkatilojen valmistuttua. Siirron ajankohta tarkentuu muutostöiden aikataulun mukaan, ja investointipäätös valmistellaan teknisen palvelualueen päivittämän kustannusarvion pohjalta.

3. Kestilän esiopetus siirtyy koulun tiloihin 1.8.2027 alkaen.

4. Aleksanterin koulun toiminta siirtyy Gananderin koulun tiloihin sen jälkeen, kun yläkoulu on siirtynyt Pulkkilaan

5. Muut alakoulut jatkavat nykyisissä tiloissaan.

Lisäksi sivistyslautakunta valtuuttaa sivistysjohtajan täydentämään ja terävöittämään sekä esittelytekstiä että taustamuistiota ennen asian etenemistä kunnanhallitukseen.

Päätös